

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

07-03-368М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення
з навчальної дисципліни

«Нова історія країн Європи, Америки, Азії та Африки»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою «Історія»
спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія)
денної і заочної форм навчання

Рекомендовано науково -
методичною радою ННІЕМ
Протокол № 3 від 29.11.2022 р.

Рівне – 2022

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з навчальної дисципліни «Нова історія країн країн Європи, Америки, Азії та Африки» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Історія» спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) денної і заочної форм навчання [Електронне видання] / Олексін Ю. П., Плюта Н. В.– Рівне : НУВГП, 2022. – 36 с.

Укладачі: Олексін Ю. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін;
Плюта Н. В., кандидат історичних наук, доцент

Керівник освітньої програми

Олексін Ю. П.

© Ю. П. Олексін,
Н. В. Плюта, 2022
© НУВГП, 2022

ЗМІСТ

1. Передмова
2. Методичні поради для роботи над дисципліною
3. Теми семінарських занять
4. Плани семінарських занять
5. Теми самостійного вивчення
6. Завдання до самостійної роботи
7. Питання до підсумкового контролю
8. Рекомендована література
9. Інформаційні ресурси

1. Передмова

Вивчення навчальної дисципліни «Нова історія країн країн Європи, Америки, Азії та Африки» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» дозволить студентам з'ясувати труднощі обраної професії і отримати чітке уявлення про знання, якими необхідно оволодіти, а саме:

- аналізувати історичні джерела різноманітного характеру;
- вказати на яких теоретичних принципах і методологічних засадах базується історична наука;
- підкреслити, що історія вивчається не лише з науково-пізнавальних міркувань, але й з метою практичного застосування набутих знань щодо сьогодення, здатності прогнозувати наступний розвиток суспільства, країни;
- порівнювати історичні процеси в різних регіонах в добу Нового часу;
- виділяти причини і наслідки історичних подій тогочасної історії;
- аналізувати сучасні історіографічні концепції у розумінні періоду Нового часу;
- дати настанови студентам, як набувати історичні знання на лекційних, семінарських заняттях, в процесі самостійної роботи в бібліотеці, архіві.

Метою викладання дисципліни: є формування наукового світогляду для забезпечення свідомого розв'язання проблем, що постають перед конкретним індивідумом, його оточенням, людством в цілому.

2. Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка до семінарських занять.

Для розуміння студентами змісту курсу, системи семінарських занять та самостійного вивчення, вимог до виконання самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, питання до підсумкового контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

Для успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, план, завдання для підготовки до семінарського заняття та літературу.

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
1.	Великі географічні відкриття.	2	2
2.	Англія у 1815-1850-х рр. Чартистський рух.	2	-
3.	Німецькі держави в XVII ст.	2	2
4.	Розвиток абсолютизму у Франції (сер. XVII ст. – 1789 р.).	2	-
5.	Реставрація Бурбонів і Липнева монархія у Франції.	2	-
6.	Революції 30-х – 70-х рр. XIX ст. у Іспанії.	2	2

7.	Німеччина в 1871-1914 рр.	2	-
8.	США в 1877–1914 рр.	2	2
9.	Арабські країни Азії в XVI – на початку XX ст.	2	2
10.	Афганістан у XIV – на початку XX ст.	2	-
11.	Країни Західної, Центральної і Південної Африки в XVII – на початку XX ст.	2	-
12.	Колоніалізм на Сході.	2	-
13.	Країни Північної Африки в XV – на початку XX ст.	2	2
14.	Єгипет у XIX – на початку XX ст.	2	
15.	Модернізація і європеїзація держав Сходу як Відповідь на Виклик Заходу.	2	2
	Разом	30	14

4. Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Великі географічні відкриття.

1. Морські походи португальців. Принц Енріке Мореплавець.
2. Передумови Великих географічних відкриттів.
3. Бартоломеу Діаш. Перше навколосвітнє плавання Фернандо Магеллана. Відкриття Васко де Гамою морського шляху до Індії. Відкриття Америки Христофором Колумбом.
4. Наслідки Великих географічних відкриттів.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи та мультимедійну презентацію відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Акунін О. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492-1918 рр.): Хронологія подій : навчальний посібник. Миколаїв : ТОВ «Фірма «Іліон», 2013. 575 с.
2. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
3. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
4. Сокирська В. В. Нова історія країн Європи та Америки. Ч I-II : навчальний посібник. Умань, 2013.
5. Тойнбі А. Дослідження історії: в 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 2

Тема: Англія у 1815-1850-х рр. Чартистський рух.

1. Завершення промислового перевороту в Англії і розвиток процесу індустріалізації.
2. Розвиток англійської державно-правової системи в ХІХ ст.. Британська монархія, завершення процесу формування двопартійної моделі.
3. Внутрішня політика уряду лорда Ліверпула (1812-1827). Радикалізація суспільного руху в Англії. Спроби відродження чартистського руху після 1848 р. та їх невдачі.
4. Англійська дипломатія на Віденському конгресі. Еволюція зовнішньополітичного курсу Великобританії в 20-30-х роках. Дипломатія Р.Каслрі і Священний союз.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Нового часу.

Рекомендована література

1. Акунін О. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492-1918 рр.): Хронологія подій : навчальний посібник. Миколаїв : ТОВ «Фірма «Іліон», 2013. 575 с.
2. Врадій А. В. Англія в 50-60-х рр. XIX ст. *Історія та правознавство*. 2005. №6. С. 4–6.
3. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
4. Сокирська В. В. Нова історія країн Європи та Америки. Ч I-II : навчальний посібник. Умань, 2013.
5. Тойнбі А. Дослідження історії: в 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 3

Тема: Німецькі держави в XVII ст.

1. Вестфальський мир і становище Німеччини після Тридцятилітньої війни. Економічна криза Північно-Західної Європи, посилення в регіоні Франції і Швеції. Занепад німецьких міст. Посилення князівського сепаратизму. Політична, адміністративна, економічна роздробленість Німеччини.
2. Німеччина в міжнародній системі поділу праці в

період після англійської буржуазної революції.

3. Посилення Бранденбурзько-Пруської держави.

«великий курфюрст» Фрідріх-Вільгельм (1640-1688).

Потсдамський едикт 1685 р. і економічний підйом Пруссії.

Закріплення юнкерської системи землеволодіння.

4. Особливості пруської політичної культури і державності. Роль армії, чиновництва.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Нового часу.

Рекомендована література

1. Акунін О. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492-1918 рр.): Хронологія подій : навчальний посібник. Миколаїв : ТОВ «Фірма «Іліон», 2013. 575 с.
2. Дати Баварської історії. *Всесвіт*. 1996. №12. С. 23.
3. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
4. Сокирська В. В. Нова історія країн Європи та Америки. Ч I-II : навчальний посібник. Умань, 2013.
5. Тойнбі А. Дослідження історії: в 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 4

Тема: Розвиток абсолютизму у Франції (сер. XVII ст. – 1789 р.).

1. Соціально-економічний лад Франції та його особливості. Прискорення соціально-економічного розвитку Франції у XVII ст.
2. Франція у XVIII ст. Аграрний устрій і основні стани суспільства. Розшарування селянства. Криза цехової системи і ріст мануфактурного виробництва.
3. Формування абсолютизму у Франції. Людовік XIII (1610-1643) і утвердження французького абсолютизму. Реформи герцога Ришельє. Соціально-політична криза та парламентська Фронда (1648-1649) та Фронда принців (1649-1653).
4. Вершина французького абсолютизму – епоха Людовіка XIV (1661-1715). Необмежена влада короля. Роль французької бюрократії в еволюції державного механізму. Кольбер.
5. Французька абсолютна монархія у XVIII ст. Людовік XV (1715-1774). Методи державного управління. Фінансова криза монархії. Реформи Д.Ло. Зміна соціальної бази французького абсолютизму.
6. Людовік XVI (1774-1792). Поглиблення фінансової кризи французької монархії. Реформи Тюрбо. Діяльність Неккера і провал економічних реформ абсолютизму.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Нового часу.

Рекомендована література

1. Акунін О. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492-1918 рр.): Хронологія подій :

навчальний посібник. Миколаїв : ТОВ «Фірма «Іліон», 2013. 575 с.

2. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.

3. Сокирська В. В. Нова історія країн Європи та Америки. Ч I-II : навчальний посібник. Умань, 2013.

4. Тойнбі А. Дослідження історії: В 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 5

Тема: Реставрація Бурбонів і Липнева монархія у Франції.

1. Специфіка промислової революції у Франції.
2. Еволюція системи державного протекціонізму. Роль фінансової системи.
3. Людовік XVIII (1814-1824) та “Хартія 1814 р.”. Протириччя Реставрації і посилення внутрішньополітичної кризи. Урядові кабінети Ришельє та Віллеля – дві альтернативи політичного курсу.
4. Дворянсько-клерикальна реакція при Карлі X (1824-1830). Наростання соціального напруження. Липнева революція 1830 р.
5. Липнева монархія в “період міністерських криз” (1836-1840).
6. Французька зовнішня політика у 1815-1847 рр. Європейська політика Франції в “епоху конгресів”. Франція і Священний союз.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов’язковим є ведення

кожним студентом термінологічного словника з історії Нового часу.

Рекомендована література

1. Акунін О. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492-1918 рр.): Хронологія подій : навчальний посібник. Миколаїв : ТОВ «Фірма «Іліон», 2013. 575 с.
2. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
3. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
4. Романець Д. Заслання на острів Святої Єлени: таємниця смерті Наполеона. *Україна молода*. 1995. 13 жовтня. С. 12.
5. Сокирська В. В. Нова історія країн Європи та Америки. Ч І-ІІ : навчальний посібник. Умань, 2013.
6. Тойнбі А. Дослідження історії: в 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 6

Тема: Революції 30-х – 70-х рр. ХІХ ст. у Іспанії.

1. Державний устрій Іспанії за конституцією 1812 р. Феодально-абсолютистська реакція в період правління Фердинанда VII (1808, 1814-1833).
2. Друга іспанська революція (1820-1823 рр.). і причини її поразки. “Чорне десятиліття”.
3. Третя революція (1834-1843). І перша карлістська війна (1834-1839).
4. Четверта революція (1854-1856) і причини поразки революційного руху.
5. П'ята революція (1863-1873) і друга карлістська війна (1872-1876).

6. Реставрація династії Бурбонів і закінчення революції.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Нового часу.

Рекомендована література

1. Акунін О. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492-1918 рр.): Хронологія подій : навчальний посібник. Миколаїв : ТОВ «Фірма «Іліон», 2013. 575 с.
2. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
3. Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
4. Сокирська В. В. Нова історія країн Європи та Америки. Ч I-II : навчальний посібник. Умань, 2013.
5. Тойнбі А. Дослідження історії: В 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 7

Тема: Німеччина в 1871-1914 рр.

1. Економічний розвиток Німеччини.
2. Внутрішньополітичний розвиток Німеччини на межі XIX-XX ст.
3. Провідні політичні партії і рухи. Особливості буржуазного ліберального руху в Німеччині.

4. Зміни зовнішньополітичного становища Німеччини після франко-пруської війни. Створення Союзу трьох імператорів (1872р.).

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Акунін О. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492-1918 рр.): Хронологія подій : навчальний посібник. Миколаїв : ТОВ «Фірма «Іліон», 2013. 575 с.

Дати Баварської історії. *Всесвіт*. 1996. №12. С. 23.

2. Дейвіс Норман. Європа. Історія. К. : Основи, 2006. 1464 с.

3. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.

4. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. К., 1996.

5. Сокирська В. В. Нова історія країн Європи та Америки. Ч I-II : навчальний посібник. Умань, 2013.

6. Сюдюков І. Отто фон Бісмарк “канцлер заліза і крові”. *День*. 2001. №349. С.5.

7. Тейлор А. Дж. П. Габсбургська монархія. 1809-1918. Історія Австрійської імперії та Австро-Угорщини / Пер. з англ. Львів : ВНТЛ-Класика, 2002. 268 с.

8. Тойнбі А. Дослідження історії: в 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 8

Тема: США в 1877–1914 рр.

1. Соціально-економічний розвиток США.

2. Основні тенденції внутрішньополітичного життя США. “Золотий вік” (1881-1897) в політичній історії США – період “слабких президентів”. 3.
3. Зовнішня політика США на межі XIX-XX ст. Трансформація американської геополітичної ідеології – між ізоляціонізмом та експансіонізмом.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Акунін О. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492-1918 рр.): Хронологія подій : навчальний посібник. Миколаїв : ТОВ «Фірма «Іліон», 2013. 575 с.
2. Історія Сполучених Штатів: Нарис. / Ред. Г. Синкотта. К., 2001.
3. Кирилюк Ф. М. Політологія Нової доби : посібник. К. : Академія, 2003. 304 с.
4. Комаров В. Історичне мислення: дослідження та перспективи (на прикладі теми “Громадянська війна в США”). *Історія в школі*. 2004. №2. С. 9–15.
5. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
6. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. – К., 1996.
7. Сокирська В. В. Нова історія країн Європи та Америки. Ч I-II : навчальний посібник. Умань, 2013. 8.
8. Старосольський Ю. Джордж Вашингтон – Батько своєї країни. *Історичний календар 2002 р.* К., 2002. С. 114–120.
9. Тойнбі А. Дослідження історії: в 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 9

Тема: Арабські країни Азії в XVI – на початку XX ст.

1. Соціально-економічний розвиток арабських країн.
2. Політичний розвиток народів Аравійського півострова.
3. Ваххабізм і об'єднання Аравії.
4. Ірак і країни Леванту наприкінці XVI – на початку XIX ст.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Кирилюк Ф. М. Політологія Нової доби : посібник. К. : Академія, 2003. 304 с.
2. Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник / вид. 6-те, доп. К. : Атака, 2009. 624 с.
3. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
4. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
5. Тойнбі А. Дослідження історії: в 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 10

Тема: Афганістан у XIV – на початку XX ст.

1. Соціально-економічний і політичний розвиток афганських племен у XIV-XVIII ст.
2. Становлення афганської державності. Дурранійська держава.

3. Криза афганської державності кінця XVIII-XIX ст.

4. Афганістан у час правління Абдуррахман-хана. Афганістан на початку XX ст.: тенденції економічного і суспільно-політичного життя.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Кирилюк Ф. М. Політологія Нової доби : посібник. К. : Академія, 2003. 304 с.
2. Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник / вид. 6-те, доп. К. : Атака, 2009. 624 с.
3. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
4. Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
5. Тойнбі А. Дослідження історії: в 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 11

Тема: Країни Західної, Центральної і Південної Африки в XVII – на початку XX ст.

1. Колоніальні завоювання в Західній і Центральній Африці.

2. Колоніалізм і традиційні суспільства Африки південніше Сахари.

3. Колоніальні володіння європейських держав на Півдні Африці.

4. Капська область, Південно-Африканський Союз і політика апартеїду.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Кирилюк Ф. М. Політологія Нової доби : посібник. К. : Академія, 2003. 304 с.
2. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки. 1918-1999 р. Львів, 2000.
3. Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник / вид. 6-те, доп. К. : Атака, 2009. 624 с.
4. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
5. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
6. Тойнбі А. Дослідження історії: в 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 12

Тема: Колоніалізм на Сході.

1. XVI–XVIII ст. – етап колоніально-торгівельної експансії держав Заходу.
2. Трансформація колоніальної торгівлі у експансію політико-економічного характеру.
3. Колонізація Острівного світу півдня Азії.
4. Колонізація Африки.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Кирилюк Ф. М. Політологія Нової доби : посібник]. К. : Академія, 2003. 304 с.
2. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки. 1918-1999 р. Львів, 2000.
3. Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник / вид. 6-те, доп. К. : Атака, 2009. 624 с.
4. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
5. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
6. Тойнбі А. Дослідження історії: в 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 13

Тема: Країни Північної Африки в XV – на початку XX ст.

1. Суспільний лад країн Північної Африки станом на XV ст.
2. Колоніальне поневолення Тунісу й Лівії.
Завоювання Єгиптом Судану.
3. Економічні процеси в Ефіопії. Її поневолення Італією.
4. Марокко й Сомалі в спектрі колоніальних зазіхань Заходу.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Кирилюк Ф. М. Політологія Нової доби : посібник. К. : Академія, 2003. 304 с.
2. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки. 1918-1999 р. Львів, 2000.
3. Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн: [Навчальний посібник]. – Вид. 6-те, доп. К. : Атака, 2009. 624 с.
4. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
5. Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
6. Тойнбі А. Дослідження історії: в 2-х т. К., 1995.

Семинарське заняття № 14

Тема: Єгипет у XIX – на початку XX ст.

1. Прихід до влади Мухамеда Алі.
2. Економічні реформи.
3. Політика Єгипту на арабському Сході.
4. Будівництво Суецького каналу й перетворення Єгипту в напівколонію.

Рекомендована література

1. Кирилюк Ф. М. Політологія Нової доби : посібник. К. : Академія, 2003. 304 с.
2. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки. 1918-1999 р. Львів, 2000.
3. Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник / вид. 6-те, доп. К. : Атака, 2009. 624 с.

4. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
5. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
6. Тойнбі А. Дослідження історії: В 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 15

**Тема: Модернізація і європеїзація держав Сходу як
Відповідь на Виклик Заходу.**

1. Туреччина.
2. Китай.

Рекомендована література

1. Кирилюк Ф. М. Політологія Нової доби : посібник. К. : Академія, 2003. 304 с.
2. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки. 1918-1999 р. Львів, 2000.
3. Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник / вид. 6-те, доп. К. : Атака, 2009. 624 с.
4. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець XV - початок XX ст.). К., 1994.
5. Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
6. Тойнбі А. Дослідження історії / в 2-х т. К., 1995.

5. Завдання для самостійної роботи

№ п/п	Назва теми
1.	Епоха Відродження та гуманізм.
2.	Реформація та контрреформація.
3.	Просвітництво

4.	Ранні буржуазні революції
5.	Завершення аграрної революції. Демографічна ситуація і соціальний склад англійського суспільства XVIII ст. Особливості промислового перевороту в Англії.
6.	Оформлення правового статусу Великобританії.
7.	Війна американських колоній за незалежність. Утворення США.
8.	Промисловий переворот
9.	Вестфальський мир і становище Німеччини після Тридцятилітньої війни.
10.	Політична, адміністративна та економічна роздробленість Німеччини.
11.	Пруссія в кн. XVII ст. : особливості політичної культури та державності. Закріплення юнкерської системи землеволодіння.
12.	Економічна криза в Італії XVII ст.
13.	Уніфікація політичного устрою та розвиток абсолютистських тенденцій в Італії.
14.	Особливості економічного розвитку Австрії та Угорщини.
15.	Встановлення політичного панування Габсбургів в Чехії.
16.	Затвердження спадкового права Габсбургів на угорську корону.
17.	Особливості економічного розвитку Іспанії у XVII ст.
18.	Іспанський абсолютизм у другій половині XVII ст.
19.	Внутрішня політика Карла II (1665-1700).
20.	Роль католицької церкви в суспільному житті Іспанії.
21.	Війна за іспанську спадщину (1701-1714 рр.) і умови Утрехтського миру.
22.	Локалізація політичного впливу Габсбургів і Бурбонів.
23.	Формування гегемоністичної ідеології в Швеції в період правління Карла X (1660-1697) і Карла XII (1697-1718).

24	Воєнні конфлікти XVIII ст. як етап формування єдиного європейського політичного простору.
25	Війна за польський спадок (1733-1735 рр.) та її підсумки.
26	Поділи Польщі та зміна балансу сил в європейській системі міжнародних відносин.
27.	Роль “турецького фактору” європейської політики (айстро-турецькі і російсько-турецькі війни) в кн. XVII – поч. XVIII ст.
28	Англо-французькі, прусько-австрійські, російсько-турецькі конфлікти XVIII ст. в системі міжнародних відносин.
29	Економічний розвиток країн Північної Європи.
30	Данія в XVII ст. Розвиток капіталізму.
31	Економічний і соціальний розвиток Швеції в XVII ст.
32	Утвердження абсолютизму в Швеції. Правління Густава II Адольфа (1611-1632).
33	Велика Французька революція.
34	Революційні війни Франції.
35	Консульство та перша імперія у Франції.
36	Віденський конгрес.
37	Реставрація Бурбонів і Липнева монархія у Франції.
38	Революція 1848-1849 рр. у Франції та Німеччині.
39	Революція 1848–1849 рр. в Австрійській імперії та Італії.
40	Політичний устрій Англії середини XIX ст. та її політичні партії.
41	Зовнішня політика Англії 1850-х – 1860-х рр.
42	Колоніальні експансія Англії.
43	Робітничий рух в Англії та друга виборча реформа.
44	Ірландський революційний рух 1850-х – 1860-х рр.
45	Початок карлістської війни.
46	Революція 1834–1843 рр. в Іспанії.
47	Диктатура Нарваеса.

48	Революція 1868–1874 рр. в Іспанії.
49	Державний переворот 2 грудня 1951 р. у Франції та його суспільно політичні наслідки.
50	Економічний розвиток Франції 1850-х – 1860-х рр.
51	Республіканська партія у Франції початку 1850-х рр.
52	Зовнішня політика Франції 1850-х – 1860-х рр.
53	Соціально-економічне та політичне становище Італії після поразки революції 1848–1849 рр.
54	Франко-італо-австрійська війна та звільнення Ломбардії.
55	Похід «Тисячі» Д. Гарібальді. Революція на півдні Італії.
56	Особливості національного об'єднання Італії.
57	Війни Пруссії за об'єднання Німеччини «залізом і кров'ю».
58	Суспільно-політичне значення об'єднання Німеччини «зверху».
59	Австрійська імперія в 1850-х – 1860-х рр. Утворення Австро-Угорщини.
60	Громадянська війна в США.
61	Реконструкція.
62	Паризька комуна
63	Динаміка процесу модернізації та етапи державно-правового розвитку “малих країн” Європи.
64	Відновлення державного суверенітету Швейцарії в 1815 р. Процеси демократизації 30-х років.
65	Громадянська війна в Швейцарії та конституція 1848 р.
66	Державно-політичний устрій і внутрішні протиріччя об'єднаного Нідерландського королівства на поч. XIX ст.
67	Німеччина в 1871–1914 рр.
68	Третя республіка у Франції.
69	Міжнародні відносини наприкінці XIX – на початку

	XX ст.
70	Перша світова війна.
71	Гене́за європейського капіталізму та колоніалізм.
72	Періодизація колоніалізму Заходу на Сході.
73	Реакція традиційної Індії на колоніальну експансію.
74	Колоніальна політика Англії після індійського національного повстання 1857–1859 рр.
75	Острівний світ Півдня Азії в період колоніалізму (Голландська Індія (Індонезія), Шрі-Ланка (Цейлон), Філіппіни).
76	Політика Англії в Бірмі
77	Політика Англії в Малайї
78	Політика Франції в Індокитаї
79	Релігії та релігійно-культурні традиції Південної та Південно-Східної Азії.
80	Цивілізаційний фундамент та суспільство Південної та Південно-Східної Азії.
81	Традиційна структура та колоніалізм в Південній та Південно-Східній Азії.
82	Колонізація Південної Африки.
83	Колонізація Заходом Західної та Центральної Африки.
84	Колонізація арабської Африки.
85	Єгипет у XIX – на початку XX ст.
86	Проблема трансформації традиційної структури Африки.
87	Османська імперія XVIII-XIX ст.
88	Танзімат.
89	Зулюм.
90	Бабідські повстання.
91	Суспільно-політичні процеси в Ірані в 1905-1911 рр.
92	Ірак та країни Леванту в Новий час.
93	Арабські країни Аравії в Новий час.
94	Дурранійська держава.

95	Спротив та пристосування ісламських спільнот у період колоніалізму.
96	Тайпінські повстання.
97	Політика самопосилення в Китаї.
98	Імператриця Цисі.
99	Повстання іхетуанів.
100	Сунь Ятсен: політичний портрет.
101	Синхайська революція.
102	Реставрація Мейдзі.

6. Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем.

7. Питання до підсумкового контролю

1. З'ясуйте предмет, завдання та періодизацію курсу.
2. Проаналізуйте парадигму історії країн Європи та Америки в Новий час.
3. Проаналізуйте методологію курсу.
4. Охарактеризуйте політичну карту Європи та розстановку сил у ній станом на середину XVII ст.
5. Проаналізуйте Великі географічні відкриття.
6. Визначте зміст та характер Реформації.
7. Охарактеризуйте контрреформацію.
8. Охарактеризуйте перші буржуазні революції.
9. Проаналізуйте хід боротьби монархізму та парламентаризму часів правління Карла I.

10. Проаналізуйте діяльність Довгого парламенту в Англії.
11. З'ясуйте причини та проаналізуйте хід першої громадянської війни в Англії.
12. Проаналізуйте хід другої громадянської війни в Англії (1848 р.). З'ясуйте суспільно-історичне значення проголошення республіки.
13. Проаналізуйте діяльність О.Кромвеля та складіть його політичних портрет.
14. З'ясуйте причини падіння режиму протекторату та суспільно-політичні процеси в Англії 1660-1689 рр.
15. З'ясуйте суспільно-історичне значення Англійської революції середини XVII ст.
16. З'ясуйте причини, проаналізуйте хід та наслідки війни американських колоній Англії за незалежність.
17. З'ясуйте історичне значення визвольної війни північноамериканських колоній Англії та утворення США.
18. Проаналізуйте зміст та визначіть суспільно-історичне значення промислового перевороту.
19. Проаналізуйте хід релігійно-політичних війн у Франції 1562-1593 рр.
20. Визначіть та охарактеризуйте загальні риси абсолютизму.
21. Укладіть політичний портрет Рішельє.
22. Проаналізуйте міжнародну політику Франції за правління Людовіка XVI.
23. Проаналізуйте концепцію трьох “хвиль модернізації”.
24. Проаналізуйте основні концепції “утопічного соціалізму”.
25. Проаналізуйте суспільно-політичні процеси в Англії та Франції першої половини XIX ст.
26. Охарактеризуйте основні риси французького абсолютизму другої половини XVII ст.

27. Проаналізуйте концепції Просвітництва XVIII ст. у Франції.
28. Визначіть та охарактеризуйте загальні риси просвіченого абсолютизму.
29. З'ясуйте причини Великої Французької революції.
30. Проаналізуйте Декларацію прав людини в громадянина та з'ясуйте її історичне значення.
31. Проаналізуйте революційні війни Франції.
32. Проаналізуйте діяльність Національного конвенту в Франції та боротьбу монтаньярів з жирондистами.
33. Проаналізуйте внутрішню та зовнішню політику якобінської диктатури, з'ясуйте причини її краху.
34. З'ясуйте суспільно-історичні наслідки перевороту 9 термідора (27 липня 1794 р.).
35. Визначіть характер та з'ясуйте суспільно-історичне значення Великої Французької революції.
36. Проаналізуйте суспільно-політичні процеси в Франції часів термідоріанської реакції (28 липня 1794 р. – 10 жовтня 1795 р.) та охарактеризуйте їх.
37. Проаналізуйте суспільно-політичні процеси в Франції часів Директорії.
38. Проаналізуйте суспільно-політичні процеси в Франції за режиму Консульства (1799-1804).
39. Укладіть політичний портрет Наполеона.
40. З'ясуйте передумови реставрації династії Бурбонів.
41. Охарактеризуйте діяльність Віденського конгресу та проаналізуйте його рішення.
42. Визначіть головні концепції консерватизму, лібералізму, соціал-демократії.
43. Визначіть основні концепції Просвітництва XVIII ст.
44. Проаналізуйте причини, хід та наслідки Липневої революції у Франції.
45. Визначіть основні ідеї Прудона та проаналізуйте їх.

46. Проаналізуйте причини, хід та наслідки революції 1848 р. у Франції.
47. Проаналізуйте тенденції суспільно-політичного життя у Франції часів Другої республіки (1848-1852 рр.).
48. Проаналізуйте причини, хід та наслідки революції 1848-1849 рр. у Німеччині.
49. Проаналізуйте причини, хід та наслідки революції 1848-1849 рр. в Італії.
50. Проаналізуйте тенденції суспільно-політичного життя в Італії після придушення революції 1848-1849 рр.
51. Проаналізуйте соціально-економічний розвиток Англії в 1815-1850 рр.
52. Охарактеризуйте чартистський рух. Визначіть його історичне значення.
53. Охарактеризуйте розвиток німецьких держав у XVII-XVIII ст. , з'ясуйте причини піднесення Пруссії.
54. Охарактеризуйте суспільно-політичні процеси в Пруссії часів правління Фрідріха II (1740-1786 рр.).
55. Укладіть політичний портрет Бісмарка.
56. Проаналізуйте війни Пруссії 1864 та 1866 рр. за об'єднання Німеччини “залізом і кров'ю”.
57. Проаналізуйте процес об'єднання Німеччини. Визначіть його історичне значення.
58. Визначіть причини, хід та наслідки франко-пруської війни.
59. Охарактеризуйте суспільно-політичні процеси в Паризькій комуні.
60. Охарактеризуйте основні етапи утворення Австрійської багатонаціональної держави (XV – перша половина XVI ст.).
61. Проаналізуйте правління Йосифа II в Австрії.
62. Проаналізуйте причини, хід та наслідки революції 1848-1849 рр. у Австрійській імперії.

63. Проаналізуйте зовнішню політику Австрії в 1850-1860 рр.
64. З'ясуйте причини кризи Австрійської імперії 1859-1867 рр. та обставини формування дуалістичної держави.
65. Охарактеризуйте основні етапи об'єднання Італії (2-га пол. ХІХ ст.).
66. Проаналізуйте причини, хід та наслідки революції в Іспанії 30-70-х рр. ХІХ ст.
67. Охарактеризуйте суспільно-політичні процеси в Німеччині та її економічний розвиток 1871-1914 рр.
68. Проаналізуйте зовнішню політику Німеччини 1871-1914 рр.
69. Визначіть особливості німецького імперіалізму.
70. Охарактеризуйте суспільно-політичні процеси в Третій республіці у Франції в 1871 – на початку ХХ ст.).
71. Охарактеризуйте суспільно-політичний та економічний розвиток Англії в першій половині ХІХ ст.
72. Дайте характеристику розвитку Англії в останній чверті ХІХ ст. Розквіт англійського імперіалізму.
73. Проаналізуйте економічний розвиток США другої половини ХІХ ст.
74. Проаналізуйте проблему сегрегації на Півдні США в другій половині ХІХ ст.
75. З'ясуйте здобутки і втрати США в соціальній політиці в ХІХ – на початку ХХ ст.
76. Проаналізуйте процес утворення та діяльність Міжнародного товариства робітників. І Інтернаціонал.
77. Охарактеризуйте діяльність ІІ Інтернаціоналу.
78. Проаналізуйте процес повалення абсолютизму в Австрійській імперії.
79. Визначіть основні риси зовнішньої політики США першої половини ХІХ ст. Проаналізуйте “доктрину Монро” (1823 р.).

80. Проаналізуйте основні етапи громадянської війни в США 1861-1865 рр.
81. Проаналізуйте процес Реконструкції в США.
82. Проаналізуйте громадсько-політичне життя в США першої половини XIX ст. Рух за реформи.
83. Проаналізуйте міжнародні відносини кінця XIX – початку XX ст.
84. Охарактеризуйте боротьбу за перерозподіл світу кінця XIX - початку XX ст.
85. Проаналізуйте економічний розвиток Німеччини 1850-1860-х рр.
86. Проаналізуйте боротьбу Австрії та Пруссії за гегемонію в об'єднанні Німеччини. Утворення Північнонімецького союзу.
87. Охарактеризуйте стратегічні плани воюючих у Першій світовій війні країн.
88. Проаналізуйте бойові дії Першої світової війни 1914-1916 рр.
89. Проаналізуйте бойові дії Першої світової війни 1917-1918 рр.
90. Сутність політики апартеїду.
91. Проаналізуйте сутність дихотомії Схід-Захід.
92. Проаналізуйте вплив колоніалізму на традиційну структуру Сходу.
93. Національне повстання в Індії 1857-1859 рр.: причини, хід, наслідки.
94. Дайте характеристику трансформації традиційної структури Індії в друг. пол. XIX – поч. XX століття.
95. “Опіумні війни”: причини, хід та наслідки.
96. Дайте характеристику суспільно-політичних процесів у Ірані в 1905-1911 рр.
97. Турецький досвід реформ XIX століття (танзімат).
98. Колоніалізм у арабській Африці.

99. Японія в др. пол. XIX ст. Криза токугавського режиму.
100. Визначте місце османської імперії в міжнародних відносинах др. пол. XVIII ст.
101. Соціально-економічний розвиток та суспільно-політичне життя Республіки Китай (Тайваню).
102. Проаналізуйте причини, хід та суспільно-політичні наслідки Синайської революції.
103. Особливості зовнішньої політики Японії перш. пол. XX століття.
104. Проаналізуйте ліберально-конституційний рух 1860-1880-х рр. у Туреччині.

8. Рекомендована література

Базова

1. Акунін О. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492-1918 рр.): Хронологія подій : навчальний посібник. Миколаїв : ТОВ «Фірма «Іліон», 2013. 575 с.
2. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
3. Рубель В. А. Японська цивілізація: традиційне суспільство і державність. К., 1997.
4. Сокирська В. В. Нова історія країн Європи та Америки. Ч. I-II : навчальний посібник. Умань, 2013. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/ece/6673_01.pdf
5. Стадніченко В. Тайвань: крок у XXI вік. К., 1998.
6. Тойнбі А. Дослідження історії / в 2-х т. К., 1995.

Допоміжна

1. Барабанов Ю., Лукін В. До питання про характер англійської революції XVII ст. *Вибір*. 2000. №1-2. С. 130–132.
2. Блох Ю. Лейбористська еліта британського суспільства: оцінка зовнішньополітичних кроків країни на початку XX ст. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наукові записки РДГУ*. Вип.20. Рівне : РДГУ, 2010. С. 95–98.
3. Врадій А. В. Англія в 50-60-х рр. XIX ст. *Історія та правознавство*. 2005. №6. С. 4–6.
4. Граціозні А. Війна і революція в Європі, 1905-1956 рр. / Пер. з італ. К. : Основи, 2005. 350 с.
5. Дати Баварської історії. *Всесвіт*. 1996. №12. С. 23.
6. Дейвіс Норман. Європа. Історія. К. : Основи, 2006. 1464 с.
7. Дубровський В. Урок практикум “Права людини в епоху Великої французької революції”. *Історія в школах України*. 2000. №1. С. 38–42.
8. Захарчук О. Імператор, державний діяч, полководець. *Пам'ять століть*. 2002. №1. С. 107–115.
9. Захід у політичній спадщині Д. Мадзіні. *Український історичний журнал*. 2004. №6. С. 46–59.
10. Історія Сполучених Штатів : Нарис / Ред. Г. Синкотта. К., 2001.
11. Кирилук Ф. М. Політологія Нової доби : посібник. К. : Академія, 2003. 304 с.
12. Козій Т., Пархоменко І. Геніальний тиран чи національний герой? *Історія в школах України*. 2005. №9. С. 30–36.

13. Комаров В. Історичне мислення: дослідження та перспективи (на прикладі теми “Громадянська війна в США”). *Історія в школі*. 2004. №2. С. 9–15.
14. Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн : навчальний посібник. Вид. 6-те, доп. К. : Атака, 2009. 624 с.
15. Маруцак М. Й. Історія дипломатії ХХ ст. : курс лекцій. Львів, 2003.
16. Мішина Є. А. Всесвітня історія: Епоха становлення сучасної цивілізації (кінець ХV - початок ХХ ст.). К., 1994.
17. Романець Д. Заслання на острів Святої Єлени: таємниця смерті Наполеона. *Україна молода*. 1995. 13 жовтня. С. 12.
18. Ротшильд Дж. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами / Пер. з англ. К. : Мегатайп, 2001. 495 с.
19. Сотниченко В. Англія в ХVІ ст. *Історія в школі*. 2003. №9. С. 34–38.
20. Сотниченко В. Англія в другій половині ХVІІ-ХVІІІ ст. *Історія в школі*. 2003. №10. С. 29–32.
21. Старосольський Ю. Джордж Вашингтон – Батько своєї країни. *Історичний календар 2002 р. К.*, 2002. С. 114–120.
22. Сюдюков І. Отто фон Бісмарк “канцлер заліза і крові”. *День*. 2001. №349. С.5.
23. Тейлор А. Дж. П. Габсбургська монархія. 1809-1918. Історія Австрійської імперії та Австро-Угорщини / Пер. з англ. Львів : ВНТЛ-Класика, 2002. 268 с.
24. Цьолнер Е. Історія Австрії / Пер. з нім. Львів : Літопис, 2001. 712 с.
25. Що таке Просвітництво? *Тема*. 2001. №3. С. 2–5.

9. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Національна бібліотека ім. В. І. Вернацького. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.libr.rv.ua/>
4. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL: <http://www.cbc.rv.ua/>
5. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>(інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).